

Planter

Gennemgang af ændrede regler for pligtige- og husdyrefterafgrøder i planperioden 2021/2022

Der er kommet to nye alternativer til efterafgrøder, nemlig præcisionslandbrug og efterafgrødeblandinger med op til 25 pct. kvælstoffikserende arter. Bekendtgørelsen træder i kraft 1. august 2021.

Viden om

Ud over de to ny alternativer er kvotereduktionen reduceret ved sen etablering, altså etablering efter 20. august. Ved overdragelse af efterafgrøder er der ikke længere en omregningsfaktor, og der skal heller ikke overdrages forholdsvis, hvis der er flere købere af en bedrifts arealer. Blomster- og bestøverbrak kan efterfølge efterafgrøder på linje med forårssået afgrøder fra foråret 2022. Desuden er der tilføjet 3 nye arter til listen over godkendte efterafgrøder, nemlig Klinte, Hjulkrone og Morgenfrue.

Der er ikke ændret på de dyrkningsrelaterede tiltag lige bortset fra, at virksomheder der har arealer med korn eller frøgræs, som er angrebet af aksløberens larve, som noget nyt kan få dispensation fra forbuddet mod jordbearbejdning forud for forårssået afgrøder. Virksomheden skal kunne dokumentere, at arealerne er angrebet. Forud for jordbearbejdningen skal virksomheden anmelde det til Landbrugsstyrelsen.

To nye alternativer til efterafgrøder

Der er kommet to nye alternativer til efterafgrøder til planperioden 2021/22.

1: Præcisionslandbrug

Som noget nyt kan der fra indeværende år anvendes præcisionslandbrug som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder. Det kræver overholdelse af en række tiltag.

Præcisionslandbrug skal være udført på markerne i indeværende planperiode, altså planperioden 2020/2021, for de kan bruges til opfyldelse af efterafgrødekravet i planperioden 2021/2022.

Det er en forudsætning, at der dyrkes korn eller raps som hovedafgrøde i renbestand på markerne, og der anvendes udstyr med sektionkontrol, kilespredning og positionsbestemt variabel tildeling af kunstgødning.

For at der kan bruges præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder, skal der udføres følgende tiltag:

Tiltag 1: Fastsættelse af kvælstofbehovet for hver mark

Tiltag 2: Udførelse af positionsbestemt gradueret gødningstildeling

Tiltag 3: Bestemmelse af indholdet af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning

Dokumentation af tiltag

Der skal fremvises dokumentation for, at tiltagene er udført korrekt. Dokumentationen skal ikke indsendes i forbindelse med indberetningen i GKEA 2021 i Tast selv-service, men skal udelukkende sendes ind til Landbrugsstyrelsen i forbindelse med en eventuel kontrol. Landmanden skal opbevare dokumentationen på bedriften i 5 år fra udløbet af planperioden 2021/22.

Tiltag 1: En detaljeret gødningsplanlægning for de marker, der er udført præcisionslandbrug på. Gødningsplanlægningen skal indeholde en beregning af kvælstofbehovet for hver enkelt mark og skal tage udgangspunkt i en anerkendt metode.

Tiltag 2: Logfiler i SHAPE-format for den positionsbestemte graduerede gødningstildeling.

Tiltag 3: En virksomhed skal tillige kunne dokumentere bestemmelsen af indholdet af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning, inden udsprengning på arealer, hvor der udføres præcisionslandbrug. Analysen skal være repræsentativ for hele indholdet af lagertanken. Er der anvendt husdyrgødning og anden organisk gødning fra flere lagertanke, skal der foretages en analyse pr. tank.

Akkrediteringskravet til de laboratorier, som skal forestå gylleanalyserne for præcisionslandbrug vil først være gældende fra planperioden 2022/2023, det vil sige ved brug af alternativet præcisionslandbrug fra næste år. Så frem til 1. august 2021 er der ikke krav om, at gylleanalyser skal udføres på et akkrediteret laboratorium.

Omregningsfaktoren for præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder er 11:1.

Det betyder, at der skal anvendes præcisionslandbrug på 11 ha med korn eller raps i renbestand for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

For at kunne anvende præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder skal arealerne indberettes i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet (GKEA) i Tast selv-service senest 10. september 2021.

Pt. er der en fejl i forbindelse med indberetning af præcisionslandbrug som alternativ til pligtige- og husdyrefterafgrøder. Fejlen bevirker, at det ikke er muligt at tilmelde præcisionslandbrug som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder på arealer, som samtidig er tilmeldt ordningen målrettet kvælstofregulering. GKEA kan indsendes til trods for fejlen, men skal justeres senest 10. september. Landbrugsstyrelsen forventer at fejlen er rettet den 27. maj 2021.

Et areal dyrket med præcisionslandbrug i planperioden 2020/2021 må gerne anvendes til etablering af alle typer af efterafgrøder, mellemafgøder eller tidlig såning af vintersæd i efteråret 2021. Det vil sige, at det samme areal kan anvendes både til alternativet præcisionslandbrug og til fysisk udlægning af efterafgrøder/alternativer til opfyldelse af krav om efterafgrøder i efteråret 2021.

2: Efterafgrødeblandinger med op til 25 pct. godkendte kvælstoffikserende plantearter

Der gælder følgende betingelser for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter til opfyldelse af efterafgrødekravet:

- Der skal anvendes en færdigblandet efterafgrødeblending med et dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed:

Dokumentationen skal indeholde følgende:

- En faktura på den færdigblendede efterafgrødeblending med angivelse af virksomhed, CVR-nummer, adresse og sælgers virksomhedsnavn, CVR-nummer og adresse
- En liste over de anvendte kvælstoffikserende arter og ikke fikserende efterafgrødearter i færdigblandingen. Blandingen må udelukkende indeholde godkendte arter, dog ikke cikorie
- Oplysning om blandingsforholdet mellem de kvælstoffikserende og de ikke fikserende arter i færdigblandingen. Blandingsforholdet skal være angivet som en procentandel på grundlag af frøantallet af hver art i blandingen (ikke frøvægt)
- Anbefalet udsædsmængde for den færdigblendede efterafgrødeblending
- Dokumentationen skal opbevares på virksomheden i 5 år fra udløbet af planperioden
- Blandingen må højst indeholde 25 pct. kvælstoffikserende arter, beregnet ud fra frøantal. Den resterende del af blandingen skal bestå af godkendte arter af efterafgrøder, dog ikke cikorie
- Der må kun bruges udvalgte vinterfaste kvælstoffikserende arter, som fremgår af oversigt 1
- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal senest etableres den 20. august 2021. Det er muligt at udskyde etableringstidspunktet frem til og med 7. september med en korrektion i kvælstofkvoten
- Arealet må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden vis destrueres 1. februar 2022
- Arealet skal efterfølgende benyttes til en forårssået afgrøde i 2022. Alternativet må ikke efterfølges af blomster- eller bestøverbrak, det skal være en forårssået afgrøde

- Kontrollen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter omfatter dels en kontrol af dækningsgraden, som kendt for efterafgrøder, og dels en kontrol af tilladte arter på marken - samt en bilagskontrol af frøblandingen

Eftervirkning af kvælstoffikserende efterafgrødeblandinger

Ved brug af alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, bliver der trukket en eftervirkning på 50 kg N pr. ha dyrket i efteråret 2021 fra den samlede kvælstofkvote for planperioden 2021/2022 i gødningsplanen i GKEA 2022 - uanset udbragt mængde organisk gødning.

Oversigt over godkendte kvælstoffikserende arter, der kan anvendes sammen med godkendte arter af efterafgrøder:

1. Alsikkekløver (*Trifolium hybridum*)
2. Blodkløver (*Trifolium incarnatum*)
3. Esparsette (*Onobrychis viciifolia*)
4. Gul rundbælg (*Anthyllis vulneraria*)
5. Gul stenklover (*Melilotus officinalis*)
6. Hvidkløver (*Trifolium repens*)
7. Hvid stenklover (*Melilotus alba*)
8. Kællingetand (*Lotus corniculatus*)
9. Lucerne (*Medicago sativa*)
10. Rødkløver (*Trifolium pratense*)
11. Vintervikke (*Vicia villosa*)

Omregningsfaktoren for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til efterafgrøder er 1:1. Det betyder, at der skal etableres 1 ha med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Alternativet "Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter" kan samtidig anvendes til opfyldelse af krav om 5 pct. MFO. Det vil sige, at i ansøgningsåret 2021 kan et areal med efterafgrødeblandinger med godkendte kvælstoffikserende arter anvendes til at opfylde kravet om etablering af 5 pct. MFO samtidigt med, at arealet indgår i opfyldelse af kravet om pligtige og husdyreftergrøder. Kravene i begge ordninger skal overholdes.

Mindre kvotereduktionen ved etablering af efterafgrøder efter fristen 20. august

Reduktionen af kvælstofkvoten ved brug af sen etablering af hhv. pligtige og husdyrefterafgrøder er justeret til landmandens fordel.

Udbragt organisk gødning i 2020/21	Efterafgrøder sået i perioden	Kvotekorrektion i planperioden 2021/22	Reduktion ift. 2020/21
Under 80 kg N/ha	21. august - 24. august	15 kg N pr. ha	- 2 kg N pr. ha
	25. august - 28. august	26 kg N pr. ha	- 4 kg N pr. ha
	29. august - 7. september	40 kg N pr. ha	- 5 kg N pr. ha
Over 80 kg N/ha	21. august - 24. august	24 kg N pr. ha	- 3 kg N pr. ha
	25. august - 28. august	42 kg N pr. ha	- 6 kg N pr. ha
	29. august - 7. september	65 kg N pr. ha	- 7 kg N pr. ha

Fra foråret 2022 er muligt at etablere blomsterbrak eller bestøverbrak efter

efterafgrøder

Som noget nyt kan der etableres blomsterbrak eller bestøverbrak efter pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Det vil sige, at disse to braktyper træder i stedet for kravet om etablering af en forårssået afgrøde fra foråret 2022.

Landbrugsstyrelsen arbejder på, at de to braktyper også kan bruges i stedet for en forårssået afgrøde efter målrettede efterafgrøder etableret i 2021.

Overdragelse af efterafgrøder bliver nemmere

Der skal ikke længere bruges en omregningsfaktor, når overskud af efterafgrøder overdrages mellem virksomheder. Overdragelsen sker i alle tilfælde 1:1.

En ophørende virksomheds efterafgrøder og efterafgrødebank skal heller ikke længere fordeles forholdsmæssigt til de modtagende virksomheder ved ophør i Register for Gødningsregnskab. Der kan udelukkende overdrages efterafgrøder fra virksomheder, der ophører i Register for Gødningsregnskab, til virksomheder der køber hele eller dele af den ophørende virksomhed.

Reglerne for indberetning af efterafgrøder modtaget fra en anden virksomhed ifm. handel er præciseret, så modtagne efterafgrøder fra en virksomhed, der ophører i Register for gødningsregnskab i planperioden 2020/2021, skal indberettes i GKEA senest 10. september 2021, for de kan bruges til at opfylde efterafgrødekravet for planperioden 2021/22.

Læs mere om regler for pligtige- og husdyrefterafgrøder

[Landbrugsstyrelsen nyhed: Se reglerne for pligtige og husdyrefterafgrøder for planperioden 2021/2022](#)

[Bekendtgørelsen: Bek. 648 af 13. april 2021 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022 \(Træder i kraft 01/08 2021\)](#)

[Præcisionsjordbrug som virkemiddel](#)

[Find høringsvar til bekendtgørelsen og Landbrugsstyrelsens høringsnotat på høringsportalen](#)

Emneord

Gødningsplanlægning og -regler

Publiceret: 20. april 2021

Opdateret: 20. april 2021

Vil du vide mere?

Susi Lyngholm
Konsulent

SEGES

sil@seges.dk

+45 8740 5427

Marianne Haugaard-Christensen

Landskonsulent, cand.agro.

SEGES

mhg@seges.dk

+45 8740 5403

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

